

k §u 486, neboť zločin §u 205 a) není nikterak úmyslným protějškem nedbalého úpadku. Toho si byl vědom i sám zákonodárce, jenž dle „p. s.“ názvu toho použil jen z tradice a nedostatku jiného vžitého výrazu. Matoušek navrhuje „poškození vlastních věřitelů“. zejm. vzhledem na § 205 b). Souhlasně i Löffler; rovněž vládní motivy rády užívají výrazu „Schädigung der Gläubiger“.

O právnickém studiu žen. *)

Jaroslav Kryšpín.

Studentstvo právnické fakulty zpestřeno bylo novými členy: kolegyňami právnicemi. S novou skutečností, že dovolen byl ženám přístup na právnickou fakultu, nebylo ani třeba se smířovati. Věc rozuměla se sama sebou a předpokládalo se, že žádný právník moderních názorů nebude se opíratí rovnoprávnému požadavku žen, studovati na právnické fakultě stejně jako na fakultách filosofické a medicínské a že nebude se stavěti proti koedukaci, otázce do značné míry již rozřešené a prakticky prováděné. Přes to však zavedení této novoty dalo podnět k četným diskusím zásluhou těch, kteří těžko se loučili se starým privilegiem právníků a hájili nedostupnosti právnického studia ženám.

V časopisech nebyla tato otázka mnoho projednávána, ale jest samozřejmé, že nezůstal k ní tichým „Ženský Svět“, který přinesl již v záříjovém čísle minulého roku (čís. 15.—16., roč. XXII.) článek „Proti právnickému studiu žen“ JUC. Rudolfa Franzla. Také v prosincovém čísle „Všehrdu“ objevil se článek kolegyně Veselá; týkající se téže věci. Srovnáme-li obě pojednání, musíme si povšimnouti rozdílu pojetí a hlavně prohloubení otázky právnického studia ženského. Kdežto kol. Veselá nepokládá již této novoty za otázku, kterou jest třeba teprve rozřešiti v celém jejím rozsahu a důsledcích pro budoucnost, a nestarajíc se o zajímavé sledování poměru žen k právnickému studiu a právům vůbec konstatuje pouze fakt, že ženy byly připuštěny ke studiu na právnické fakultě, fakt, který možno sice dodatečně odůvodniti rovnoprávnými požadavky žen, rozvinouti a uplatniti své sklony na všech polích vědy a zaměstnání, ale který jest třeba již jen zajistiti a upevniti zákonnou normou. Článek kol. Franzla jest však ohnivou obhajobou právnického studia ženského. Nemůžeme se tomu diviti, uvážíme-li, že byl psán pro ženský časopis, a to v době, kdy tato otázka, teprve v začátcích, byla silně přetřásána a kritisována. Ve své snaze, která jest ostatně chvályhodna, studovati podrobněji vztah žen k právům, jal se sháněti kde jaké argumenty pro ženské studium právnické, třebas mnohdy pokulhávající a silně stranící ženám. Nespravedlivost, jakou při tom měří právníkům a přílišné stranictví jeho přiměly i mne, jenž se nikdy nestavil proti rovnoprávnosti žen, podati recenzi tohoto výstřelku statečného obhájece žen, diktovaného snad tendencí dokázati, jaká škoda by byla způsobena kultuře a životu veřejnému, kdyby nebyly připuštěny k právnímu studiu ženy, které jsou vlastně rozenými nadanými právnicemi.

Stačil by jediný rozumný důvod opravňující ženy ke studiu práv, důvod, který pisatel uvádí ke konci svého pojednání: „Dokud žena

*) Zřetelem ku debatě o studiu žen na právnické fakultě uveřejňujeme hlas i z jiného tábora.

nevyzkoušela svých schopností, nemáme práva ji vylučovati ze žádného povolání, pozná-li, že se k němu nehodí, dovede se sama podle toho zařídití... Neohrozila-li ženská konkurence existenčně mužský dorost, rekrutující se z fakult jiných, není třeba zvláštních obav o kulturu právníckou.“

Tedy zásada volné konkurence mužů a žen ve všech oborech studia i povolání, zásada přijatá moderní dobou, otevřela i nyní ženám cestu na právníckou fakultu. Pisatel článku vzal však zcela advokátsky tuto otázku za jiný konec. Uznal, že jest daleko úspěšnější ve sporu, kde jde o stanovení stejných schopností a tedy i práv ženských dokázati převahu žen nad muži. Pohledme, jaký jest ohromující důsledek jeho obhajoby: ženy jsou již od přírody nadanějšími a schopnějšími právníky než muži. „Přiznává-li se bez obalu, že žena je citovější nežli muž, že dovede se lépe vmysliti do cizí situace, často přímo instinktivně vytušit finessy, skryté žrakům mužovým (žena v literatuře), byl by to hned důvod pro ženinu účast právníckou, dokonce důvod, který by jí dával přednost před muži. Kolik finess na př. tají se v různých těch procesech, vymykajících se lapidárnímu řešení rozumovému, má-li jen poněkud obstáti zásada spravedlnosti.“

Jest nutno uznati existenci finess a psychologických záhad při některých procesech, ale že by byly nedostupně ukryty žrakům mužovým, toť pouhý výplod neprávníckých mozků. Finessy, jež působí komplikaci procesů, zarážejí laika a přivádějí jej k úvahám v těžkém jich pochopení a řešení. Ale právníkovi, řídícímu se citem, nikoliv speciálně ženským, nýbrž právníckým, jest a musí býti každý proces i s jeho finessami úplně jasným, předpokládajíc ovšem, že jeho rozumové řešení není tak přísně lapidární a těžkopádné, aby nepřipadl na finessy, neboť plač by byl špatným právníkem. Dobrý právník vytuší všechny finessy stejně jako žena. Nebylo by to na úkor dobrých právníků, kdyby jejich cit, kterým vynikají při řešení procesů, prohlásil se za vrozený již všem ženám. Ale jest otázka, zdali pouhý ženský instinkt jest již sám sebou právníckým citem. Pisatel nesmí si pléstí pojem citu právníckého a citu ženského. Právnícký cit, t. j. zvláštní nadání připadnouti více méně samovolně na nejlepší řešení komplikovaného procesu i s jeho finessami, tedy cit daleko reálnější, instinkt spravedlnosti, nemá nic společného s citem ženským, zakládajícím se na jejich větší sensitivnosti a schopnosti podléhati snadno psychickým dojmům. Tato vlastnost, passivnost jejich citu, bude jim naopak největší překážkou při praxi právní. Žena nestojí nad svým citem, nýbrž jest jeho obětí. Tento fakt byl by na újmu první povinnosti ženy-právnice, aby byla objektivní a podřizovala své osobní city rozumu. Proto jest problematické, zdali by žena zdárně plnila svoji povinnost jako soudce nebo porotce. Pisatel nebere toho ovšem v úvahu a zasazuje právníkům novou ránu: „Žena dovedla by studovat práva snadněji než muž, z vrozeného sklonu pro praxi, oživujíc si sponttaněji právní normy konkrétnou aplikací.“

Pomineme-li tento logický lapsus, že žena, daleko citovější a ideálnější nežli muž, stává se náhle bytostí prakticky myslící a snadno konkrétně aplikující, nemůžeme si blíže nepovšimnouti onoho reálného oživování právních norem.

JUC. N á r o ž n ý :

Potěšující a zdrcující dojem valné hromady spolku právníků „Všehrd“.

Nechci nadpisem této úvahy snad vylíčiti, že potěšil nás všechny výsledek voleb, nebo vypsatí náš úžas nad nízkou společenskou úrovní několika jednotlivců, kteří nevěcnými debatami byli příčinou hluku,